

Nr 144.

Av herr **Petrén, Alfred**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fattigvården m. m.

En stor förtjänst hos det förslag till ny fattigvårdslag, som nu livit förelagt riksdagen, är dess krav på ett förbättrat anstaltsväsen. Frånsett att en mängd kommuner hittills saknat möjlighet att bereda vård å ålderdomshem för understödstagare, som kunde vara i behov av plats å sådant, har å andra sidan i många kommuners försörjningshem det missförhållandet varit rådande, att de mest olikartade kategorier av understödstagare, såsom hederliga åldringar, moraliskt förkomna eller av dryckenskap i förtid brutna individer, barn och minderåriga, o. s. v., utan nödig åtskillnad sammanförts i samma lokaler. Det föreliggande lagförslaget krav på ovillkorlig skyldighet för fattigvårdssamhälle att bereda anstaltsvård åt understödstagare, som därav äro i behov, och dess föreskrifter rörande anstalternas uppdelning i ålderdomshem eller försörjningshem och arbetshem samt rörande de fordringar, som å de förra böra ställas för möjliggörande av en mera individualiserad vård, torde i stort sett vara ägnade att avhjälpa hittillsvarande missförhållanden å detta område. Beträffande ett par detaljer synes mig dock ändring i det föreliggande förslaget rörande anstaltsväsendet vara önskvärt.

I 32 § är stadgat, att minderårig över två år icke må annat än tillfälligtvis och till dess annan ordning hunnit träffas intagas å fattigvårdsanstalt, där ej en från den övriga anstalten skild avdelning för barns omhändertagande och vårdande inrättats. I motiveringen till detta stadgande har departementschefen anfört, att det vore önskligt, att man helt kunde förbjuda barns vårdande å anstalter för vuxna, men har av ekonomiska hänsyn icke ansett sig kunna framlägga ett så långt gående förslag utan nöjt sig med den av fattigvårdslagstiftningskommittén föreslagna medelvägen, som nämnda stadgande innebär. Det synes mig dock kunna ifrågasättas, om man med den avfattningsstadgandet ifråga erhållit, med säkerhet vinner vad som med detsamma åsyftas, nämligen att förekomma det hitintills mångenstädes rådande

missförhållandet, att barn få växa upp tillsammans med fattigvårdsanstaltens understödstagare. Till förhinderande härav torde det vara nödvändigt föreskriva, att barnavdelningen förläggas till särskild byggnad och att den står under ledning av egen sakkunnig vårdarinna.

I 33 § är bland annat stadgat, att män och kvinnor ej må intagas i samma arbetshem, såvida ej för dem finnas fullständigt skilda avdelningar. Detta stadgande synes mig ej vara tillfyllest. Själv har departementschefen i sin motivering till denna paragraf framhållit, att man, med hänsyn till egenskaperna hos en del av dem, som komme att befolka arbetshemmen, icke bör underskatta svårigheten att hava män och kvinnor i samma arbetshem, ehuru alltid i fullkomligt skilda avdelningar, men har departementschefen dock ansett sig kunna acceptera ovannämnda av fattigvårdslagstiftningskommittén föreslagna bestämmelse, då han utgått ifrån, att åtskillnaden mellan avdelningarna skall bli fullständig och tillsynen kunna bli verksam. Häremot är emellertid att invända, att dessa arbetshem dock äro avsedda att vara öppna anstalter och att den för tillsynen nödiga personalen givetvis måste bli avsevärt större, därest avdelningar för de olika könen skulle finnas å ett och samma arbetshem. Fråga är därför, om det från ekonomisk synpunkt bleve någon vinst med ett dylikt kombinerat arbetshem. Att medgiva avdelningar för både män och kvinnor å samma arbetshem, synes för övrigt så mycket mindre nödigt, som ett landsting, därest det skulle finna det alltför betungande att själv anordna arbetshem för de olika könen, enligt lagförslaget kan för ändamålet förena sig med andra landsting. I varje fall är det — med hänsyn därtill, att det till stor del blir moraliskt defekta individer, som komma att intagas på arbetshemmen — till förhinderande av missförhållanden å dessa enligt mitt förmenande av behovet påkallat, att arbetshem för män och arbetshem för kvinnor städse förläggas till helt skilda platser.

I anslutning till vad här blivit anfört, får jag alltså hemställa

om sådan ändring av 32 och 33 §§ i förslaget till lag om fattigvård, att det blir föreskrivet, att till fattigvårdsanstalt förlagd barnavdelning blir inhyst i särskild byggnad och ställes under ledning av egen sakkunnig vårdarinna, samt att män och kvinnor under inga förhållanden få intagas å samma arbetshem.

Stockholm den 22 mars 1918.

Alfred Petré.